

[Udenrigsministeren]

grænsning af det territorium, inden for hvilket den fælles bistandsforpligtelse finder anvendelse, og baggrunden for, at man på den måde har fastlagt traktatens anvendelsesområde, var, at især Storbritannien og Frankrig, dengang man indgik traktaten, havde styrker stationeret i disse landes daværende kolonier uden for Europa, og derfor var det et ønske hos andre medlemslande, ikke mindst USA, at Atlantpagten ikke skulle omfatte en forpligtelse til bistand i tilfælde af angreb på landenes styrker uden for Nordamerika og Europa.

Det var baggrunden, men det er klart, at samarbejdet i NATO-alliancen jo aldrig har kunnet og heller aldrig i fremtiden vil kunne anskues isoleret fra den verden, der ligger uden for traktatens anvendelsesområde. Politiske kriser og væbnede konflikter uden for dette område kan jo helt klart indvirke på sikkerheden for alliancens medlemslande, og de politiske konsultationer i NATO, også om begivenheder, der udspiller sig uden for traktatens anvendelsesområde, var noget, som efterhånden blev en vigtig del af samarbejdet blandt alliancepartnerne – ikke i det skjulte, som hr. Jens Thoft siger det, men i fuld åbenhed. Og disse konsultationer har i de senere år fået en udbygning, både når det gælder deres omfang, og når det gælder deres hyppighed, og fra dansk side har vi bestandig hilst en sådan udvikling velkommen.

Samtidig har der været situationer, hvor medlemmer af NATO på individuel basis har påtaget sig sikkerhedsmæssige og militære opgaver, som ligger uden for traktatens anvendelsesområde, og i alliancesammenhæng, bl.a. i den velkendte Harmelrapport tilbage fra 1967, har medlemslandene derfor tilkendegivet, at nogle af de allierede på individuel basis inden for rammerne af FN og andre internationale organisationer kan bidrage til at opretholde international fred og sikkerhed. Og de medlemmer af alliancen, der ønskede det, ville i overensstemmelse med praksis i alliancen konsultere de øvrige allierede herom, uden at dette indebar forpligtelser for nogen af parterne.

Disse synspunkter om alliancens befattning med den slags spørgsmål, der ligger uden for traktatens anvendelsesområde, og som berører medlemslandenes sikkerhed, er siden blevet yderligere præciseret i en lang række af deklARATIONER fra NATO-topmøder og NATO-udenrigsministermøder. I deklARATIONEN fra NATO-

topmødet i Bonn i 1982 siges det således, at alle lande har en interesse i fred og sikkerhed i andre regioner af verden. Medlemslandene vil konsultere hinanden på passende måde om begivenheder i disse regioner, som kan indvirke på deres sikkerhed, under hensyntagen til de fælles fastlagte mål.

Og så siges det, at de lande, som er i stand til det, vil bestræbe sig for at imødekomme anmodninger om bistand fra suveræne stater, hvis sikkerhed og uafhængighed er truet. Linjen har været, at de allierede, der var i stand til at handle og var villige til at handle, kunne gøre det på basis af nationale beslutninger. Skiftende danske regerings holdning til spørgsmålet om de enkelte NATO-landes deltagelse i militære operationer uden for NATO-traktatens kompetenceområde har været i fuld overensstemmelse med de synspunkter, som jeg her har refereret.

Dagens forespørgsel lyder: Hvordan stiller regeringen sig til planerne om at udvide NATO's ansvarsområde? Dertil kan jeg ganske kort svare, at alliancens kompetenceområde, sådan som jeg lige har nævnt det, jo er fastlagt i den nordatlantiske traktat, og der er ikke i alliancen fremlagt forslag om en udvidelse af dette kompetenceområde, så der er altså ikke noget at tage stilling til.

Og når det er slået fast, kan man da sige, at det er indlysende, at krisen i Golfen da har aktualiseret spørgsmålet om NATO-landenes muligheder for at bidrage aktivt til at løse sikkerhedsproblemer, der har deres oprindelse uden for NATO's kompetenceområde.

Lige fra begyndelsen af Golfkrisen med Iraks aggression mod nabolandet Kuwait i begyndelsen af august og så frem til situationen, som den er i dag, har der været tætte og hyppige konsultationer i NATO. Og de beslutninger, der inden for alliancen er blevet truffet i solidaritet med en direkte udsat alliancepartner, nemlig Tyrkiet, der grænser op til Irak, og de aktioner, som alliancepartnere har gennemført i Golfen i overensstemmelse med FN's resolutioner, er alt sammen velkendt stof, og derfor er der ikke behov for ved denne lejlighed at give en nærmere redegørelse for enkelthederne heri og de helt naturlige danske bidrag hertil.

Lige så naturlig, som tradition for tætte og hyppige konsultationer mellem medlemslandene i en udvikling som Golfkonflikten er, lige så